

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
8 november 2022

Ons kenmerk
PZH-2022-818243525
DOS-2019-0008461

Bijlagen
2

Aan Provinciale Staten

Onderwerp

Onderzoek Spreiding sportaccommodaties Zuid-Holland 2022

Geachte Statenleden,

In de Startnotitie Sport en Recreatie (2020) is benoemd dat wij gaan onderzoeken welke meerwaarde de provincie kan hebben bij het afstemmen van sportfuncties op regionale schaal. Bij [brief van 16 juli 2021](#) heeft gedeputeerde Koning u geïnformeerd over het doen van een onderzoek naar de spreiding van zwembaden en sportlocaties. Aangegeven is dat de inzichten van dat onderzoek kunnen worden benut voor het bepalen van de rol van de provincie bij de spreiding van ook andere sportvoorzieningen. In de [voortgangsrapportage Sport en Recreatie](#) die wij u op 15 juni jl. hebben verstuurd hebben we u gemeld dat we aan het Mulier Instituut de opdracht hebben verstrekt voor het uitvoeren van dit onderzoek. Daarbij zijn de onderzoeksvragen verbreed naar ook andere sportaccommodaties met een regionale functie dan alleen de zwemlocaties.

Wij willen u met deze brief graag informeren over de resultaten en aanbevelingen die volgen uit dit onderzoek dat onlangs is afgerond.

Dit onderzoek beantwoordt de volgende vragen:

- Wat is het aanbod aan en de spreiding van regionale breedtesportvoorzieningen in de provincie Zuid-Holland?
- Wat is het aanbod aan en de spreiding van (potentiële) bovenlokale breedtesportvoorzieningen in de provincie Zuid-Holland?
- Wat is het aanbod aan en de spreiding van sportaanbod voor mensen met een beperking in de provincie Zuid-Holland?
- Wat is de ligging van bovenstaande sportvoorzieningen ten opzichte van de bebouwde kom?
- Hoe werken gemeenten samen om tot bovenlokale en/of regionale voorzieningen te komen en welke rol kan de provincie Zuid-Holland hierbij hebben?

De conclusies uit dit onderzoek:

Spreiding sportaccommodaties

Voor inwoners van (groot)stedelijke gebieden zijn de regionale en bovenlokale voorziening vrijwel zonder uitzondering dichterbij dan voor inwoners van de meer landelijke randgebieden van de provincie. Dit is te begrijpen omdat steden over aanzienlijk grotere sportbudgetten beschikken dan kleinere gemeenten in het landelijk gebied. Bovendien heeft dit ook te maken met de bevolkingsdichtheid, waardoor de verzorgingsgebieden in niet-stedelijke gebieden minder mensen omvatten.

Bereikbaarheid sportaccommodaties

Het aanbod aan en de spreiding van de bovenlokale breedtesportvoorzieningen voor de 'populaire' (veld-/baan)sporten (zoals voetbal en tennis) en zaalsporten zijn dusdanig dat nagenoeg alle inwoners in Zuid-Holland binnen drie kilometer een dergelijke accommodatie kunnen bereiken. Alleen naar een hockeyaccommodatie moet twaalf procent van de inwoners van de provincie verder dan vijf kilometer reizen. Dit geldt vooral voor de minder stedelijke regio's. Voor de minder populaire sporten (sporten met minder lidmaatschappen bij de sportbond) moeten inwoners verder reizen.

De bereidheid om verder te reizen naar sportvoorzieningen geldt voornamelijk bij sportvoorzieningen met een regionale functie, die dus niet in elke gemeente of randgemeente aanwezig zijn. Een deel van de regionale voorzieningen, zoals binnenzwembaden en (in mindere mate) buitenwater en atletiekbanen, ligt voor een groot deel van de inwoners alsnog binnen vijf kilometer reisafstand. Voornamelijk regionale sportvoorzieningen met een grote(re) capaciteit, zoals ijsbanen, liggen relatief ver weg voor een groot deel van de inwoners in de provincie.

De bereikbaarheid van sportvoorzieningen gaat niet alleen over de afstand naar de sportvoorzieningen, maar ook over een veilige weg er naartoe. De analyse van de ligging van de sportvoorzieningen laat zien dat veel sporthallen, binnenzwembaden, ijsbanen, turnhallen en sportparken binnen de bebouwde kom liggen, maar dat vooral sportparken wel vaak aan de rand van bewoond gebied liggen. Veilige fiets- en wandelroutes naar deze sportvoorzieningen kunnen de bereikbaarheid bevorderen en zijn ook vanuit gezondheid, duurzaamheid en beperkte parkeercapaciteit gewenst. Buitenzwemplekken en een aantal atletiekbanen liggen buiten de bebouwde kom.

Accommodaties voor mensen met een beperking

Het sportaanbod voor mensen met een beperking is relatief klein ten opzichte van het reguliere sportaanbod. Alleen het sportaanbod voor mensen met een lichamelijke beperking in binnenzwembaden en zaalsportaccommodaties is dusdanig in de provincie dat driekwart van de inwoners dit binnen vijf kilometer kan bereiken. Voor de andere type sportvoorzieningen moet het merendeel van de inwoners verder dan vijf kilometer reizen.

Bevolkingsgroei

Doordat het aantal inwoners de komende jaren toeneemt, wordt de druk op de bestaande sportaccommodaties hoger. Meer inwoners gaan naar verwachting gebruikmaken van de accommodaties. Het is belangrijk om te kijken op welke plekken de bevolking het sterkst gaat groeien en het sportaanbod aan te passen op deze groei.

Over het algemeen groeit in de provincie de bevolking in alle leeftijdscategorieën en de groep 65-plussers groeit het hardst. Dit betekent dat Zuid-Holland vergrijst. Het verschilt per gemeente hoe sterk deze vergrijzing optreedt. In gemeenten met sterke vergrijzing kan het zijn dat de toenemende druk op bepaalde sportaccommodaties, zoals sportvelden meevalt. De nabijheid van een aantal type voorzieningen (zoals zwembaden) voor ouderen blijft echter, vanwege beperktere mobiliteit, een aandachtspunt. Daarnaast kan de behoefte aan voorzieningen in de openbare ruimte (wandel- en fietsroutes, beweegvoorzieningen) toenemen. Hierbij rekening houdend met het feit dat sport steeds vaker buiten verenigingsverband en buiten accommodaties beoefend wordt (hardlopen vanuit huis in plaats van met vereniging op een atletiekbaan).

Wij hebben kennisgenomen van en onderschrijven deze conclusies.

De belangrijkste aanbevelingen van het Mulier Instituut zijn:

Vraagsturing: Ga met gemeenten in gesprek over welke sportaccommodaties in of in de buurt van de gemeenten gewenst zijn (waar ligt behoefte vanuit o.a. inwoners en verenigingen). Agendeer in de gesprekken met gemeenten ook de gewenste rol van de provincie bij de planning en realisatie van bovenlokale en regionale voorzieningen.

Participatie: Overweeg om als provincie het initiatief te nemen om vraag en aanbod voor mensen met een beperking dichterbij elkaar te brengen. Dit kan bijvoorbeeld door het stimuleren van regionale samenwerking door gemeenten en hierbij te adviseren om mensen met een beperking in het proces te betrekken. Dit past bij de ambitie 'accommodaties om de hoek, voor iedereen'.

Signalering: Houd overzicht van het aanbod en spreiding van de regionale en bovenlokale voorzieningen en van het aangepast sportaanbod om zo signalerend te kunnen zijn naar gemeenten.

Vervoer: Zet als provincie in op bereikbaarheid van sportvoorzieningen per fiets en te voet, zowel vanuit gezondheids-als duurzaamheids-en mobiliteitsperspectief.

Bereikbaarheid: Concretiseer als provincie de criteria voor het ondersteunen van goede, duurzame en veilig bereikbare sportvoorzieningen.

Samenwerking: Overweeg als provincie een duidelijke rol bij de planning en realisatie van bovenlokale sportvoorzieningen in het faciliteren van samenwerking. Dat kan primair door het bevorderen van kennisuitwisseling over initiatieven en het leggen van verbinding of, indien nodig, door te bemiddelen tussen betrokken gemeenten.

Wij hebben kennisgenomen van bovenstaande aanbevelingen en zullen de dialoog aangaan met het netwerk (in het bijzonder met de Zuid-Hollandse gemeenten en de Vereniging Sport en Gemeenten) over de uitwerking van de aanbevelingen en over de

